

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای حرفه ای در رشته پزشکی

عنوان:

ارزیابی سطح سلامت عمومی و حرفه ای کارکنان شاغل در ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی

اردبیل

نگارش:

نگین بازغی

اساتید راهنما:

دکتر افشان شرقی

دکتر سمیه زینی زاده

اساتید مشاور:

دکتر غفور پورزراع

دکتر فیروز امانی

اسفند ماه ۱۴۰۰

شماره پایان نامه: پ/پ/۰۳۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به :

پدر و مادرم

این دو تکیه گاه بزرگ زندگیم ، که هر چه دارم
مدیون همراهی و زحمات بی دریغ آنهاست.

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران ، درستودن او بمانند
و شمارندگان ، شمردن نعمت های او ندانند و
کوشندگان ، حق او را گزاردن نتوانند . اکنون که
باید آغازی بر یک پایان بنگارم ، بر خود لازم می
دانم که از استادان عزیزم به خاطر راهنماییهای
ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
	فصل اول : مقدمه
۵	۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه ی تحقیق
۶	۲-۱ اهداف و فرضیات طرح
۶	۱-۲-۱ هدف کلی طرح
۶	۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح
۸	۳-۲-۱ اهداف کاربردی
۹	۴-۲-۱ فرضیات یا سؤالات تحقیق
۱۱	۳-۱ تعریف واژه‌های اختصاصی
	فصل دوم: بررسی متون
۱۳	۲-۱ مبانی نظری
۱۳	۲-۱-۱ مقدمه
۱۵	۲-۱-۲ سلامت کارکنان
۱۷	۲-۱-۳ وظایف کلی دستگاه ها
۲۶	۲-۲ مطالعات پیشین
۲۶	۲-۲-۱ مطالعات پیشین خارجی
۲۸	۲-۲-۲ مطالعات پیشین داخلی
	فصل سوم: مواد و روش کار
۳۱	۳-۱ نوع ، مکان و زمان پژوهش

۳-۲	جمعیت و نمونه ی مورد مطالعه	۳۱
۳-۳	روش گردآوری اطلاعات	۳۱
۳-۴	تجزیه و تحلیل آماری	۳۲
۳-۵	ملاحظات اخلاقی	۳۲

فصل چهارم: نتایج

۴-۱	مقدمه	۳۷
۴-۲	بررسی متغیرهای دموگرافیک در شرکت کنندگان مطالعه	۴۱
۴-۳	بررسی وضعیت بیماری های مختلف در کارکنان ستاد مرکزی علوم پزشکی اردبیل	۴۷

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵-۱	بحث	۶۶
۵-۲	محدودیت مطالعه	۷۳
۵-۳	نتیجه گیری	۷۳
۵-۴	پیشنهادات	۷۴
۵-۴-۱	پیشنهادات برخواسته از مطالعه	۷۵
۵-۴-۲	پیشنهادات برای پژوهش های آتی	۷۵
۷۶	منابع	۷۶

فهرست جداول، اشکال و نمودارها

- جدول ۳-۱: متغیرهای به کار رفته در این پژوهش..... ۳۳
- جدول ۴-۱: فراوانی و درصد فراوانی متغیرهای دموگرافیک در شرکت کنندگان مطالعه ۳۷
- جدول ۴-۲: فراوانی و درصد فراوانی بیماری های مختلف در کارکنان ستاد مرکزی علوم پزشکی اردبیل..... ۳۹
- نمودار ۴-۱: نمودار دایره ای سطح تحصیلات شرکت کنندگان..... ۴۲
- نمودار ۴-۲: نمودار دایره ای سابقه ی کاری شرکت کنندگان در مطالعه ۴۳
- نمودار ۴-۳: جنسیت شرکت کنندگان ۴۴
- نمودار ۴-۴: گروه سنی شرکت کنندگان..... ۴۵
- نمودار ۴-۵: رشته ی شغلی شرکت کنندگان ۴۶
- نمودار ۴-۶: مصرف سیگار در بین شرکت کنندگان ۵۰
- نمودار ۴-۷: فراوانی بیماری های قلبی-عروقی در کارکنان ۵۱
- نمودار ۴-۸: فراوانی بیماری های ریوی در کارکنان ۵۲
- نمودار ۴-۹: فراوانی بیماری های کلیوی در کارکنان ۵۳
- نمودار ۴-۱۰: فراوانی بیماری های پوستی در کارکنان ۵۴
- نمودار ۴-۱۱: فراوانی بیماری های اسکلتی-عضلانی در کارکنان ۵۵
- نمودار ۴-۱۲: فراوانی بیماری های روانپزشکی در کارکنان ۵۶
- نمودار ۴-۱۳: فراوانی بیماری های گوارشی در کارکنان ۵۷
- نمودار ۴-۱۴: فراوانی افت شنوایی در کارکنان ۵۸
- نمودار ۴-۱۵: فراوانی ابتلا به دیابت در کارکنان ۵۹
- نمودار ۴-۱۶: فراوانی هیپرتانسیون در کارکنان ۶۰
- نمودار ۴-۱۷: فراوانی هیپرلیپیدمی در کارکنان ۶۱

- نمودار ۱۸-۴ فراوانی بیماری های تیروئیدی در کارکنان ۶۲
- نمودار ۱۹-۴ فراوانی سایر بیماری ها در کارکنان ۶۳
- نمودار ۲۰-۴ فراوانی تعداد بیماری ها در کارکنان ۶۵
- نمودار ۲۱-۴ فراوانی تعداد بیماری ها در کارکنان به تفکیک جنسیت ۶۶

SBS: Sick Building Syndrome

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

MS: Multiple sclerosis

BPH: Benign Prostatic Hyperplasia

IBD: Inflammatory Bowel Disease

COPD: Chronic Obstructive Pulmonary Disease

IBS: Irritable Bowel Syndrome

GERD: Gastro Esophageal Reflux Disease

ارزیابی سطح سلامت عمومی و حرفه ای کارکنان شاغل در ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

چکیده

زمینه : سلامت محل کار و کارکنان یک مساله ی مهم برای بهداشت عمومی است که هم کارفرمایان و هم کارکنان تمامی سطوح دولتی را شامل می شود. استراتژی های چند رشته ای برای بهبود سلامت کارکنان نشان داده اند که برای ارتقا سطح سلامت کارکنان و کل مجموعه سازمانی موثر هستند. محل کار مکان مناسبی برای ارتقا سلامت و ابزارهای خلاقانه سلامت است زیرا که یک جامعه ی با حدود مشخص با بهره مندی از حمایت های اجتماعی و تولید اقتصادی و سازمانی است. نشان داده شده است که پایش سیستماتیک سلامت کارکنان مقرون به صرفه است به خصوص زمانی که منطبق بر نیازهای سلامت جامعه ی مورد مطالعه باشد. بنابراین بررسی میزان سلامت کارکنان، تعیین مشکلات پزشکی آنها و معاینه ی بالینی ایشان کاملاً ضروری به نظر می

رسد

هدف : هدف از انجام این مطالعه ارزیابی سطح سلامت کارکنان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بود.

مواد و روش کار: تمامی کارکنان ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به تعداد ۲۴۴ نفر در سال ۱۳۹۹ به عنوان جامعه ی آماری مورد بررسی قرار گرفتند و جهت غربالگری بیماری های شنوایی، بینایی، ریوی، کلیوی، گوارشی، پوستی، روانپزشکی، عضلانی-اسکلتی، قلبی-عروقی و سایر موارد توسط متخصص طب کار مورد شرح حال و معاینه قرار گرفتند. در صورت نیاز به تصویربرداری جهت تشخیص برخی بیماریها به بخش

تصویربرداری بیمارستان علوی ارجاع شده و توسط متخصص رادیولوژی مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج حاصل از این مطالعه طبق چک لیستی که شامل عوامل فوق الذکر است جمع آوری گردید و وارد نرم افزار آماری SPSS ورژن ۲۶ گردید تا مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

نتایج: طبق نتایج اغلب شرکت کنندگان تحصیلات دانشگاهی داشتند (۸۳.۶ درصد)؛ به طوریکه از تمامی کارکنان ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به تعداد ۲۴۴ نفر در سال ۱۳۹۹، (۴۵.۱ درصد) دارای مدرک فوق لیسانس و بالاتر و (۳۸.۵ درصد) دارای مدرک فوق دیپلم و لیسانس بودند. سابقه ی کاری (۸۶.۴ درصد) از شرکت کنندگان بیشتر از ۱۰ سال می باشد، که بیشترین درصد فراوانی متعلق به گروه با سابقه ی کاری ۱۰ الی ۱۵ سال بود. جنسیت (۶۴.۸ درصد) از شرکت کنندگان مذکر می باشد. میانگین سنی کارکنان ۴۳.۱۱ سال با انحراف معیار ۷.۶۸ سال بود. سمت (۳ درصد) از کارکنان کارمند، (۸.۲ درصد) خدماتی و (۲.۵ درصد) مدیر یا معاون بود. از کارکنان (۱۱.۱ درصد) سیگاری بودند و (۸۸.۹ درصد) منکر هرگونه مصرف سیگار بودند. بیماری اسکلتی-عضلانی در (۱۵.۲ درصد)، چربی خون بالای (۱۴.۸ درصد)، فشار خون بالا در (۱۴.۳ درصد)، بیماری قلبی-عروقی در (۵.۷ درصد) از کارکنان گزارش گردید.

نتیجه گیری: با توجه شیوع بالای بیماری های غیرواگیر در بین کارکنان از جمله بیماری های اسکلتی-عضلانی، چربی خون بالا، فشارخون بالا و قلبی-عروقی لازم است غربالگری بیماری های غیر واگیر به صورت منظم و با مشارکت حداکثری کارکنان صورت پذیرد.

کلمات کلیدی: ایمنی - سلامت - کارکنان